

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९(३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१२४
दिनांक २४/१२/२०१०

१. सौ.शुभांगी प्रमोद पावसे : अपिलार्थी : उपस्थित
मु.पो.शिंपीगल्ली, श्रीगोंदा,
ता.श्रीगोंदा जि.अहमदनगर.

विरुध्द

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
वैद्यकीय अधिकारी,
प्राथमिक आरोग्य केंद्र,
काष्टी, ता.श्रीगोंदा, जि.अहमदनगर.
२. जन अपीलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
तालुका आरोग्य अधिकारी,
पंचायत समिती, श्रीगोंदा,
जि.अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थींनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १८/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दिनांक ०७/१२/२००९ अन्वये जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र काष्टी, ता.श्रीगोंदा यांचेकडून औषधे, स्टेशनरीसाठ नोंदवहीची साक्षांकित प्रत मिळणे बाबतची माहिती मागीतलेली आहे. अपिलार्थी यांनी त्यांच्या अर्जात असे नमूद केले आहे की, त्यांचे कडील पत्र दिनांक २२/०९/२००९ अन्वये प्राप्त झालेल्या देयकामध्ये खरेदी केलेली औषधे, स्टेशनरी इत्यादिच्या साठ नोंदवही मध्ये घेतलेल्या नोंदींच्या साक्षांकित प्रती मिळाल्यात. जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, काष्टी यांनी अपिलार्थींच्या या अर्जात त्यांचे पत्र दिनांक २४/१२/२००९ नुसार प्रथम प्रतिसाद देवून या माहितीसाठी रुपये १७१/- चा भरणा करण्याबाबत कळविले. या रकमेचा भरणा केल्यानंतर जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, काष्टी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०७/०१/२०१० नुसार अपिलार्थींना साठ नोंदवहीच्या साक्षांकित प्रती पुरविल्या. जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या उत्तराने समाधान न झाल्याने,

अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक २५/०१/२०१० नुसार प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा तालुका आरोग्य अधिकारी, पंचायत समिती, श्रीगोंदा यांचेकडे "असमाधानकारक माहिती" असे कारण दर्शवून अपील दाखल केले. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा तालुका आरोग्य अधिकारी, पंचायत समिती, श्रीगोंदा यांनी दिनांक ०६/०२/२०१० रोजी सुनावणी घेवून, त्यांच्या दिनांक ०६/०२/२०१० रोजीच्या आदेशात असे नमूद केले आहे की, अपीलकर्त्यास देण्यात आलेली माहिती विहित शासकीय नमुन्यात नाही, पण माहिती पूर्ण व अचूक असल्याकारणाने अपील अर्ज अमान्य करून निकाली काढण्यात आल्याचे कळविले आहे. तसेच सदरहू माहिती शासकीय विहित नमुन्यात का ठेवण्यात आलेली नाही? याबाबतचा संबंधितांचा लेखी खुलासा मागविण्याबाबतचा आदेश दिलेला आहे. अपिलार्थी यांनी आयुक्तांकडे दाखल केलेल्या द्वितीय अपीलाची कारणे पुढील प्रमाणे दिलेली आहेत. "चुकीची माहिती व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी दिलेला चुकीचा निर्णय" तसेच माहितीची मागणी कायम ठेवलेली आहे.

आज रोजी सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी यांनी असा युक्तिवाद केला की शासनाने विहित केलेल्या प्रपत्रामध्ये साठा नोंदवही ठेवलेली नाही. त्यामुळे त्यांच्या अधिकृतपणाबद्दल शंका आहे. त्यामुळे त्यांनी चुकीची माहिती दिलेली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र, काष्टी, श्रीगोंदा, ता.श्रीगोंदा, जि.अहमदनगर यांनी असा युक्तिवाद केला की, विहित नमुन्यातील नोंदवह्या त्यावेळी प्रिंटींगप्रेस कडून उपलब्ध झालेल्या नव्हत्या. त्यामुळे साध्या रजिस्टरमध्ये ही माहिती भरली आहे. तथापि, ते रजिस्टर अधिकृत आहे. त्यावर शासनाचा शिक्का मारून त्यामध्ये पान क्रमांक टाकलेले आहेत. तसेच आता विहित प्रपत्रातील रजिस्टर जिल्हा परिषद नमुना ३१ प्रमाणे प्रिंटींगप्रेस मधून मिळाले आहे व त्यामध्ये या सर्व नोंदी केलेल्या आहेत. आता नवीन रजिस्टरच्या पृष्ठांच्या झेरॉक्स प्रती सोबत आणल्या असून, त्या अपिलार्थींना विनामूल्य देण्याची तयारी आहे. अपिलार्थींनी या विहित नमुन्यातील रजिस्टर मधील झेरॉक्स प्रती स्वीकारण्याचे मान्य केले. जन माहिती अधिकारी यांना असा आदेश करण्यात येतो की त्यांनी आजच अपिलार्थींना समक्ष विहित नमुन्यातील नोंदवह्याच्या झेरॉक्स प्रती विनामूल्य द्याव्यात.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी तसेच जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांचे युक्तिवाद पाहता असे आढळून येते की जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थींच्या माहिती मागणीच्या मूळ अर्जास अधिनियमानुसार विहित कालावधीमध्ये प्रतिसाद देवून रकमेचा भरणे करण्यास सांगितले आहे व रकमेचा भरणे झाल्यानंतर माहितीही पुरविली आहे. तसेच चुकीची माहिती देण्यात आली, हे अपिलार्थींचे म्हणणे मान्य होण्यासारखे नाही.

उपरोक्त विवेचन पहाता अपील निकाली काढण्यात येवून खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

अपील क्रमांक १२४/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

ठिकाण: अहमदनगर.

दिनांक: २४/१२/२०१०

(मा.हि.शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ, नाशिक.

प्रत:-

१. सौ.शुभांगी प्रमोद पावसे, मु.पो.शिंपीगल्ली, श्रीगोंदा, ता.श्रीगोंदा जि.अहमदनगर.
२. जन माहिती अधिकारी तथा वैद्यकीय अधिकारी, प्राथमिक आरोग्य केंद्र काष्टी, ता.श्रीगोंदा, जि.अहमदनगर.
३. जन अपीलिय अधिकारी तथा तालुका आरोग्य अधिकारी, पंचायत समिती श्रीगोंदा, जि.अहमदनगर.
४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९(३) अन्वये दाखल झालले अपील

रामाआ २०१०/अपील/सीआर १२५/२०१०
दिनांक २४/१२/२०१०

१. श्री.कुमार भाऊसाहेब पा.डावखर : अपिलार्थी : अनुपस्थित
स्टेशन रोड, तहसिल कचेरीसमोर, मु.पो.ता.राहूरी
जि.अहमदनगर.

(श्री.अशोक एकनाथ तनपूरे : अपिलार्थीचे प्रतिनिधी : उपस्थित)

विरुध्द

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
सहाय्यक वनसंरक्षक, वन विभाग
अहमदनगर, जि.अहमदनगर.

२. जन अपीलिय अधिकारी तथा : : उपस्थित
उपवनसंरक्षक, अहमदनगर,
जि.अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थींनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक
२०/२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम- २००५ अंतर्गत कलम ६(१) खाली त्यांचा अर्ज
दिनांक २०/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक वनसंरक्षक, वन विभाग, अहमदनगर
यांचे कडे गायत्री सॉ-मिल/आरागिरणी या राहूरी शहरातील सॉ-मिल बाबत सॉ-मिलला फॉरेस्ट अॅक्ट
नुसार परवानगी मिळाल्यापासून दरवर्षी नुतनीकरण केल्या बाबतची सत्यप्रत, मंजूरीच्या परवान्याची
सत्यप्रत अशा एकूण १८ मुद्यांवर माहिती मागितली आहे. यापैकी मुद्दा क्रमांक १५ असा आहे की, "सॉ-
मिल मध्ये सध्या अनेक प्रकारच्या जातींची लाकडे स्टॉक केलेली आहेत. शासन परिपत्रकानुसार
सॉमिलमध्ये लाकुड आणते वेळी ते लाकुड ज्याच्यापासून घेतले जाते त्या संबंधी सध्या सॉ-मिल मध्ये
उपलब्ध असलेल्या सर्व लाकुड खरेदीविक्रीच्या सत्यप्रती साक्षांकित करून देणे." तसेच मूळ अर्जा मध्ये
मुद्दा क्रमांक १८ पुढील प्रमाणे आहे. "शासन परिपत्रकानुसार (फॉरेस्ट अॅक्ट) दुय्यम संरक्षक अधिकारी
ज्यांचे अधिकार क्षेत्रात असलेल्या आरागिरणी धारकाने गिरणी संबंधी व लाकडासंबंधी रजिष्टर ठेवणे

आवश्यक आहे. तर वरील आरागिरणी धारकाने त्याचे आरागिरणी संबंधी व लाकडासंबंधी ठेवलेल्या सन २००८ ते सन २००९ मधील रजिष्टरची सत्यप्रत साक्षांकित करून मिळावी." जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक वनसंरक्षक (रोहयो), अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०९/११/२००९ नुसार अपिलार्थीस प्रथम प्रतिसाद देऊन रुपये १४४/- एवढ्या रकमेचा भरणा करण्यास कळविले. अपिलार्थी यांनी ०५/१२/२००९ रोजी रकमेचा भरणा केल्या नंतर जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक वन संरक्षक (रोहयो) अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०९/१२/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना त्यांनी मागणी केलेल्या १८ मुद्द्यांवरील माहिती पुरविली आहे. अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक २९/१२/२००९ नुसार मुद्दा क्रमांक १५ व १८ मध्ये दिलेली माहिती मान्य नसून सदर माहिती त्वरित उपलब्ध करून देण्याचे नमूद करून अपीलीय अधिकारी तथा उपवनसंरक्षक अहमदनगर यांचे कडे प्रथम अपील अर्ज दाखल केला. अपीलीय अधिकारी तथा उपवनसंरक्षक, अहमदनगर यांनी दिनांक २१/०१/२०१० रोजी या प्रकरणी सुनावणी घेतली आणि त्यांचे पत्र दिनांक २७/०१/२०१० नुसार अपिलार्थी यांना सविस्तरपणे कळवून, अपील अर्ज निकाली काढण्यात येत असल्याचे कळविले. उपवनसंरक्षक अहमदनगर यांनी या पत्रात असे नमूद केले आहे की, मुद्दा क्रमांक १५ व १८ नुसार अनुक्रमे लाकूड खरेदी विक्रीच्या पावत्या व रजिष्टरची मागणी केली आहे, ही माहिती त्यांचे कार्यालयात उपलब्ध नाही. तसेच सॉ-मिल खाजगी मालकीची असून, ही माहिती सॉमिल मालकाचे अधिनस्त असल्याने अपिलार्थींना देण्यात आली नाही. तसेच अधिनियम कलम ४ च्या पोटकलम (१)(ख)(तेरा) बाबतचाही खुलासा अपिलार्थींना केला आहे.

तथापि, या उत्तराने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थी यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे कलम १९(३) अन्वये दाखल केलेल्या द्वितीय अपीलात असे नमूद केले आहे की, परवाना दिल्यानंतरच सॉ-मिल चालू झाली असल्याने व दिलेल्या परवान्यातील अटी फॉरेस्टच्या अॅक्ट नुसार सॉमिल धारकाने सॉ-मिल संबंधी सर्व माहिती ही रजिष्टर मध्ये नोंद करावयाचे बंधन आहे व सदर रजिष्टर हे संबंधित कार्यालयाने वेळोवेळी तपासणीत पहावयाचे आहे. त्यामुळे सदरची माहिती ही सॉ-मिलची खाजगी होवू शकत नाही.

आज सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी यांनी असा युक्तिवाद केला की मुद्दा क्रमांक १५ व १८ ची दिलेली माहिती चुकीची असून, सॉ-मिल मध्ये उपलब्ध असलेल्या लाकूड खरेदीविक्रीच्या पावत्यांच्या सत्यप्रती तसेच स्टॉक रजिष्टरच्या सत्यप्रती वन खात्याने सॉ-मिल धारकाकडून प्राप्त करून, त्यांना देण्यात याव्यात, ही माहिती सॉ-मिल धारकाची खाजगी आहे, हे अपिलार्थींना मान्य नाही. जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक वनसंरक्षक (रोहयो), अहमदनगर यांनी परवान्यातील अटी वाचून दाखवून असा युक्तिवाद केला की, परवान्यातील कलम ४ प्रमाणे "The licensee shall maintain such registers and

submit such periodical returns as may be directed by the Divisional Forest Officer within whose jurisdiction the saw mill is located."अशा प्रकारे सॉ-मिल धारकाने रजिष्टर ठेवावयाचे असून, यात लाकडाच्या स्टॉक बदल त्यांनी वार्षिक विवरणपत्र वनखात्याकडे सादर करावयाचे असते. ज्यामध्ये किती साठा आला, किती कापला (convert) केला व किती शिल्लक राहिला, याचा उल्लेख असतो. त्यामुळे त्यांच्याकडे सॉ-मिल धारकाच्या रजिष्टरच्या प्रती त्यांचेकडे उपलब्ध नाहीत. या रजिष्टरची तपासणी वेळोवेळी केली जाते व तपासणी प्रित्यर्थ त्या रजिष्टरवर सहाय्य केल्या जातात. तसेच Bombay Forest Rule अंतर्गत त्यांना अशा प्रकारचे रजिष्टर अथवा खरेदीविक्रीच्या पावत्या खाजगी सॉ-मिल धारकाकडून मागविण्याचे अधिकार नाहीत.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी आणि जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांनी केलेला युक्तिवाद पाहता असे आढळून येते की, जरी स्टॉक रजिष्टर हे वन अधिकारी यांना वेळोवेळी तपासणे बंधनकारक असले तरी मुळात ही माहिती जन माहिती अधिकारी यांचे कडे उपलब्ध आहे का? हा प्रश्न आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी उपलब्ध करून दिलेल्या परवान्यामधील अटी पाहता असे दिसते की, त्यांनी Periodical Return सादर करावयाचे आहे व जन अपिलीय अधिकारी यांच्या युक्तिवादानुसार या संबंधातले एक वार्षिक विवरणपत्र त्यांच्या कार्यालयात दाखल करण्यात येते. त्यामुळे मुद्दा क्रमांक १५ व १८ बाबतची माहिती ही सॉ-मिल धारकाची खाजगी माहिती असल्याने, ती अपिलार्थींना उपलब्ध करून देणे शक्य नाही, हे म्हणणे पटण्यासारखे आहे. तसेच अपिलार्थींनी त्यांचे कलम १९(३) खाली द्वितीय अपील अर्जात उल्लेख केलेल्या अधिनियमातील कलम ४ व कलम ११ (१) यांचा या प्रकरणाशी संबंध पोहचत नाही. कारण अधिनियमातील कलम ११(१) हे त्रयस्थ पक्षाशी संबंधित आहे. त्रयस्थ पक्षाशी संबंधित माहिती ही जन माहिती अधिकारी यांचेकडे उपलब्ध असली तरी ती देण्याबाबतची पध्दत या कलमात नमूद आहे. तसेच कलम ४(१)(ख)(तेरा) अन्वये ज्या व्यक्तींना सवलती, परवाने किंवा प्राधिकारपत्र दिलेली आहे, अशा व्यक्तींचा फक्त तपशिल कलम ४ च्या माहितीत असावा, असे नमूद केलेले आहे. त्यामुळे अपिलार्थींनी मागीतलेली माहिती कलम ४ च्या अधिनियमास अनुसरून नाही.

आयोगास उपलब्ध करून दिलेली कागदपत्रे व उपरोक्त विवेचन पाहता, अपिलार्थींनी त्यांच्या मूळ अर्जानुसार मागीतलेली माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी विहित वेळेत दिल्याचा निष्कर्ष काढून, अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

आदेश

अपील क्रमांक १२५/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

अहमदनगर.

दिनांक: २४/१२/२०१०

(मा.हि.शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ, नाशिक.

प्रत-

१. श्री.कुमार भाऊसाहेब पा.डावखर स्टेशन रोड, तहसिल कचेरीसमोर, मु.पो.ता.राहूरी,
जि.अहमदनगर.
२. जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक वनसंरक्षक, वन विभाग, अहमदनगर जि.अहमदनगर.
३. जन अपीलिय अधिकारी तथा उपवनसंरक्षक, अहमदनगर जि.अहमदनगर.
४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१२६
दिनांक:- २४/१२/२०१०

१. श्री.देशमुख मोईन अब्दूल लतिफ : अपिलार्थी : उपस्थित
घर नं.१०/८, गजानन हौसिंग सोसायटी,
(जुना मुकुंद नगर) औरंगाबाद रोड, अहमदनगर,
जि. अहमदनगर.

विरुध्द

१. जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : अनुपस्थित
गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.),
पंचायत समिती, अहमदनगर, जि. अहमदनगर.
२. जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद,
अहमदनगर, जि. अहमदनगर.
- त्रयस्थ पक्षकार - १. सिद्दीकी तहेसीन म.सईद : उपस्थित
जि.प.प्राथमिक उर्दू शाळा फकीरवाडा,
ता.अहमदनगर, जि.अहमदनगर.
२. श्रीमती शेख कमरुन्निसा चाँद, : उपस्थित
जि.प.प्राथ.उर्दू शाळा अलमगीर

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दि.१५/०१/२०१० रोजी दाखल केलेले (फेर सादर दिनांक १६/०२/२०१०) अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा अर्ज दिनांक २०/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.) यांचे कार्यालय, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडून जिल्हा परिषद प्राथमिक उर्दू शाळा, फकीरवाडा

(गोविंदपूरा) व अलमगीर उर्दू शाळा यांच्या संबंधातील व इतर अशी एकूण २ मुद्द्यांवर माहिती मागितली आहे. अपिलार्थी यांनी त्यांच्या अर्जात या दोन शाळांमध्ये जानेवारी २००९ ते अर्ज करेपर्यंतच्या दिनांकापर्यंत असणारे विद्यार्थी-विद्यार्थिनींची संख्या, त्यांच्या हजेरी पत्रकांच्या झेरॉक्स प्रती, शिक्षक व शिक्षिकांची संपूर्ण माहिती मागितली आहे. तसेच मुद्दा क्र.२ मध्ये नगर तालुक्यात सन १९४० च्या पूर्वीच्या शाळांची (मराठी-उर्दू माध्यम) यादी मिळण्याबाबतची माहिती मागितली आहे. अपूर्ण माहिती मिळाली म्हणून अपिलार्थींनी त्यांचा अर्ज दिनांक १९/११/२००९ नुसार अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. त्यामध्ये असा उल्लेख आहे की, मुद्दा क्र.१ मधील अलमगीर उर्दू शाळेतील शिक्षक शिक्षिका त्या शाळेत कधीपासून आहेत ही माहिती प्राप्त झालेली नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अलमगीर उर्दू शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या हजेरी पत्रकांच्या प्रती प्राप्त झाल्या तथापि शिक्षकांची माहिती प्राप्त नाही. तसेच फकीरवाडा उर्दू शाळेच्या विद्यार्थ्यांची संख्या व हजेरीपत्रकाची माहिती प्राप्त झालेली नाही. तसेच मुद्दा क्र.२ बाबत सारोळा बंदी व मदडगांव या दोन शाळांबद्दल संबंधित मुख्याध्यापकांनी कळविले आहे. १९४० पूर्वीची इतर इतर शाळांबद्दल माहिती अप्राप्त आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी जिल्हा परिषद प्राथमिक उर्दू शाळा अलमगीरच्या मुख्याध्यापिका यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थी यांना विद्यार्थ्यांच्या हजेरी पत्रकाच्या झेरॉक्स प्रती, शिक्षक-शिक्षिकांची माहिती पाठविली आहे व ती माहिती आजही सोबत आणली आहे. पाठविलेल्या एकाच पाकीटात दोन्ही माहिती असतांना शिक्षकांची माहिती मिळाली नाही असे म्हणणे योग्य नाही. शिक्षकांची माहिती अपिलार्थी यांना दिनांक ०५/१२/२००९ रोजी पुन्हा देण्यात आली आहे व त्यांनी आज सुनावणीच्या दिवशीही त्या माहितीची प्रत अपिलार्थी यांना हस्तांतरीत केली. हे विवेचन पाहता मुख्याध्यापकांनी अपूरी माहिती दिली हे अपिलार्थींचे म्हणणे पटण्यासारखे नाही. फकीरवाडा उर्दू शाळेच्या बाबतीत आज सुनावणीच्या वेळी मुख्याध्यापिका यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थींनी मागितलेली शिक्षकांची माहिती तसेच विद्यार्थ्यांच्या हजेरीपत्रकाची माहिती ही रजिष्टर पोष्टाने पाठविली आहे. शिक्षकांच्या माहितीचे मिळालेले एक पान अपिलार्थींनी सुनावणीच्या वेळी दाखविले. तथापि या एका पानाबरोबरच हजेरीपत्रकाच्या झेरॉक्स प्रतीही रजिष्टर पोष्टाने पाठविल्या आहेत असा युक्तीवाद मुख्याध्यापिका यांनी केला. या झेरॉक्स प्रतींच्या खर्चाचे रु.२५०/- चे

झेरॉक्स बील मुख्याध्यापिकांनी दाखल केले. तसेच रजिष्टर पोष्टासाठी आलेला रु.१२५/- च्या खर्चाबाबतची पोस्टाच्या रिसीटची प्रत दाखल केली. यावरून असा निष्कर्ष निघतो की, मुख्याध्यापिका फकीरवाडा उर्दू शाळा यांनी अपिलार्थी यांना हजेरी पत्रकाच्या झेरॉक्स प्रती रजिष्टर पोस्टाने पाठविल्या आहेत. आज या प्रती पुन्हा देण्याची तयारी संबंधित मुख्याध्यापिका यांनी दर्शविली. अपिलार्थी यांनी दोन दिवसात समक्ष शाळेत उपस्थित राहून हजेरी पत्रकाच्या प्रती घेवून जाण्याचे मान्य केले. आज सुनावणीच्या वेळी जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी (प्राथ.) जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थींनी मागितलेली माहिती ही मुख्याध्यापिका फकीरवाडा उर्दू शाळा आणि मुख्याध्यापिका अलमगीर उर्दू शाळा यांच्या बाबतची आहे. तसेच इतर माहिती ही बाकीच्या उर्दू शाळांबाबतची आहे. जि.प. शाळेच्या बाबत संबंधित शाळांचे मुख्याध्यापक हे जन माहिती अधिकारी आहेत तसेच गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.) हे प्रथम अपिलीय अधिकारी आहेत. अपिलार्थी यांनी गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.) यांचे कार्यालयात अर्ज केल्यानंतर त्यांचे पत्र दिनांक २६/१०/२००९ नुसार त्यांनी मुख्याध्यापिका फकीरवाडा उर्दू शाळा, मुख्याध्यापिका अलमगीर उर्दू शाळा व इतर जि.प. प्राथमिक शाळांचे मुख्याध्यापक यांना अपिलार्थींच्या अर्जाच्या प्रती पाठवून अर्जदारास परस्पर वेळेत माहिती देण्यासाठी कळविले. तसेच त्यांचे पत्र दिनांक २६/१०/२००९ नुसार एकुण १६ केंद्र प्रमुखांना अपिलार्थी यांच्या मूळ अर्जाच्या प्रती पाठवून आपल्या केंद्रातील शाळांची माहिती संबंधितांना परस्पर देण्यात यावी असे कळविले. या पत्राची प्रत जन माहिती अधिकारी यांनी आज सुनावणीचे वेळी दाखल केली. परंतु या पत्रावरून असे दिसून येते की, त्यांनी या दिनांक २६/१०/२००९ च्या पत्राची प्रत अपिलार्थींना दिलेली नाही किंवा संबंधित शाळांशी संपर्क साधण्याबाबत अपिलार्थींना स्वतंत्रपणे कळविले नाही. जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.) यांनी पुढे असा खुलासा केला की, त्यांनी मुख्याध्यापकांना कळविलेल्या पत्राच्या अनुषंगाने मुख्याध्यापक फकीरवाडा उर्दू शाळा यांनी आणि मुख्याध्यापिका अलमगीर उर्दू शाळा यांनी अपिलार्थींना अपेक्षित असलेली माहिती पाठविली आहे. तसेच मदडगांव व सारोळ बद्दी या दोन शाळा १९४० पूर्वीच्या असल्याचे संबंधित शाळांनी अपिलार्थींना कळविले आहे. तथापि १९४० पूर्वीच्या शाळांची माहिती ही बरीच जुनी असल्याने व १९६२ पूर्वी जिल्हा परिषद अस्तित्वात नव्हती, तर तत्कालिन लोकल बोर्डामार्फत कारभार पाहिला जात होता. त्यामुळे १९४० पूर्वीची उर्दू शाळांची माहिती सर्व शाळांकडून गोळा करण्यात आली व ती गोळा करण्यामध्ये

बराच कालावधी गेला. तथापि आता सर्व शाळांकडून त्या कोणत्या वर्षी स्थापन झाल्या ही माहिती मिळाली असून त्या माहितीवरून काही शाळा ह्या १९४० पूर्वीच्या असल्याचे दिसून येते. तरी त्या १९४० पूर्वीच्या माहितीची प्रत अपिलार्थींना आज रोजी विनामूल्य पुरविण्याची तयारी दर्शविली. माहिती उशिरा प्राप्त होत असल्याने अपिलार्थींचे असे म्हणणे होते की, संबंधितांना दंड करावा. तथापि आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, या प्रकरणी संबंधित जि.प.शाळांचे मुख्याध्यापक हे जन माहिती अधिकारी आहेत. तसेच अपिलार्थी यांनी १९४० पूर्वीची उर्दू शाळांची माहिती मागितली असल्याने ती जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयात उपलब्ध नसल्याने गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.) यांचा युक्तीवाद पटण्यासारखा आहे. तरीही त्यांनी सर्व २८३ जि.प. शाळांकडून त्यांच्या स्थापनेचे वर्ष ही माहिती मागविली. याचा अर्थ त्यांनी माहिती देण्यामध्ये कोणतीही टाळाटाळ केलेली दिसून येत नाही. आज १९४० पूर्वीची उर्दू शाळांची माहिती गट शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) यांनी अपिलार्थींना समक्ष विनामूल्य हस्तांतरित केली. तसेच विद्यमान गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, नगर यांनी असाही खुलासा केला की, तत्कालिन प्रभारी गट शिक्षणाधिकारी हे सेवानिवृत्त झालेले आहेत. त्यामुळे तत्कालिन गट शिक्षणाधिकारी यांच्यावर कारवाई प्रस्तावित नाही.

अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी या प्रकरणी दिनांक १९/११/२००९ रोजीच्या अपील अर्जावर अपीलाची सुनावणी घेतली नाही तसेच अपीलाचे आदेश निर्गमित केलेले नाहीत. त्यामुळे त्यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियमातील तरतूदींचे उल्लंघन केले आहे. आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी असा युक्तीवाद केला की, जिल्हा परिषद शाळांच्या बाबत प्रथम अपिलीय अधिकारी हे गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, नगर हे असल्याने सुनावणी घेतली नाही. तथापि प्रथम अपिलाच्या अनुषंगाने मुख्याध्यापिका, अलमगीर उर्दू शाळा यांनी अपूर्ण माहिती दिल्याबाबतचा उल्लेख अपिलार्थींच्या अपील अर्जात असल्याने मुख्याध्यापिका, अलमगीर उर्दू शाळा यांना जिल्हा परिषद शिक्षण विभागाने माहिती देण्याबाबत पत्र दिनांक ०५/१२/२००९ नुसार कळविण्यात आले होते.

आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी आणि जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा युक्तीवाद पाहता असे निदर्शनास येते की, तत्कालिन गट शिक्षणाधिकारी (आज सेवानिवृत्त) यांनी अपिलार्थींनी मागितलेली माहिती पंचायत समिती कार्यालयात उपलब्ध नसल्याने व जि.प.शाळेसाठी मुख्याध्यापक हे माहिती अधिकारी असल्याने तसेच शाळेच्या विद्यार्थ्यांची हजेरी पत्रके शाळेतच उपलब्ध असल्याने संबंधित शाळेच्या केंद्र प्रमुखांना दिनांक २६/१०/२००९ रोजी लेखी पत्र देवून अपिलार्थींना माहिती देण्याबाबत कळविले आहे. तसेच माहितीच्या अर्जातील मुद्दा क्र.२ ची माहिती सन १९४० पूर्वीची असल्याने पंचायत समिती कार्यालयात उपलब्ध नाही हे म्हणणे पटण्यासारखे आहे. तरीही अपिलार्थींनी मागणी केल्याप्रमाणे गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, अहमदनगर यांनी संबंधित २८३ शाळांकडून त्यांच्या स्थापनेचे वर्षाची माहिती मिळविली आहे. हे पाहता जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यामध्ये कोणत्याही प्रकारची टाळाटाळ केली नाही असे आढळून येत असल्याने अपील निकाली काढण्यात येवून खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र.१२६/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक
दिनांक २४-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रत:-

१. श्री.देशमुख मोईन अब्दूल लतिफ, घर नं.१०/८, गजानन हौसिंग सोसायटी (जुना मुकुंद नगर), औरंगाबाद रोड, अहमदनगर, जि. अहमदनगर.
२. जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी (प्रा.), पंचायत समिती, अहमदनगर, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
३. जन अपिलीय अधिकारी तथा, शिक्षणाधिकारी (प्रा.), जिल्हा परिषद, अहमदनगर, जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१२८
दिनांक २४-१२-२०१०

- १ श्री'.गोकुळ त्रिंबक शिंदे , : अपिलार्थी : अनुपस्थित
लोणी खुर्द, ता.राहाता,
जि.अहमदनगर.

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग,
वेल्ला, जि.पुणे.
- २ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
कार्यकारी अभियंता, एकात्मिकृत घटक विभाग,
पुणे.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थी यांनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १७/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतगत कलम ६(१) अन्वये जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, वेल्ला, जि.पुणे यांचेकडे त्यांचा माहिती अर्ज दि.७-१०-२००९ नुसार दि.१-४-२००८ ते ३१-९-२००९ या कालावधीतील देयकांची रक्कम, मोजमाप पुस्तके, मंजूर अंदाजपत्रकांची छायांकित प्रती, प्रशासकीय मान्यतेची छायांकित प्रती, अशी एकूण १० मुद्यांवर माहिती मागितली आहे.

जनमाहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, वेल्ला, जि.पुणे यांनी त्यांचे पत्र दि.१-१-२०१० नुसार अपिलार्थींच्या माहिती मिळण्यासाठी अर्जास प्रथम प्रतिसाद देऊन असे कळविले होते की, मागितलेली माहिती ही विस्तृत स्वरूपाची असून, माहिती पाहण्यासाठी कार्यालयात समक्ष हजर रहावे. अपिलार्थी यांनी अर्ज दि.१४-१२-२००९ अन्वये प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, एकात्मिकृत घटक विभाग, पुणे यांचेकडे प्रथम अपील

दाखल केले. प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता यांनी दि.२१-१२-०९ रोजी सुनावणी घेवून, त्यांचे आदेश दि.१४-१-२०१० नुसार सदर अपील निकाली काढणेबाबत निर्णय घेतला. या आदेशामध्ये निर्णयामागची कारणमिमांसा नमूद नाही . तसेच निर्णय त्रोटक स्वरूपाचा आहे. अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे कलम १९ (३) खाली दाखल केलेल्या द्वितीय अपिलात नमूद केले आहे की, माहिती देणे कामी कुठल्याही प्रकारची कार्यवाही केलेली नाही. त्यामुळे माहिती अधिका-यावर अधिनिमातील तरतुदीनुसार कार्यवाही करावी. तसेच प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थी हजर नसल्यामुळे अपील निकाली काढण्यात आले आहे, असे चुकीचे निकाल पत्र पाठवले.

आज सुनावणीच्या वेळी जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थींचा दि.२४-१२-२०१० रोजीचा अर्ज आयोगास सादर केला. यामध्ये अपिलार्थींनी असे लिहून दिले आहे की, मी दरम्यानच्या काळात पुणे मुक्कामी असतांना, जन माहिती अधिकारी तथा उपअभियंता,सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग,वेलहा यांनी माहिती समक्ष बघण्याची विनंती केली. त्याप्रमाणे मी दि.१०-१२-२०१० रोजी वेलहा येथे कार्यालयात जावून, माहिती समक्ष बघितली. माहिती पाहून माझे समाधान झाले. मा.माहिती आयुक्त यांनी माझे अपील निकाली काढून दफ्तरी जमा करावे.

उपरोक्त विवेचनावरून तसेच उपलब्ध कागदपत्रांवरून असे आढळून येते की,अपिलार्थी यांनी त्यांना आवश्यक असलेली माहिती पाहिली असून, त्यांचे समाधान झाले आहे व अपील निकाली काढण्याबाबत कळविले आहे. सदर विवेचनावरून अपील निकाली काढण्यात येवून, खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र.१२८/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२४-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. गोकुळा त्रिंबक शिंदे, लोणी खुर्द, ता. राहता, जि. अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, वेल्हा, जि. पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, एकात्मिकृत घटक विभाग, पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१२७
दिनांक २४-१२-२०१०

१ श्री अंतोन श्यामसुंदर गायकवाड : अपिलार्थी : अनुपस्थित
रा. नागापुर, बेथेल चर्च पाठीमागे, ता.अहमदनगर,
जि.अहमदनगर.

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय पोलिस अधिकारी, : प्रतिवादी : विद्यमान
नगर ग्रामिण विभाग, अहमदनगर. सहाय्यक
पोलिस
अधीक्षक
उपस्थित

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : अनुपस्थित
अपर पोलिस अधीक्षक, अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थी यांनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २२/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपीलार्थींनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) प्रमाणे त्यांचा अर्ज दि.११/१२/२००९ अन्वये पोलिस अधीक्षक, अहमदनगर यांच्याकडून, त्यांच्या स्वतः विषयीचे कोणकोणते गुन्हे एम.आय.डी.सी. पोलिस स्टेशन मध्ये दाखल आहेत, याबाबतची माहिती मागीतली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय पोलिस अधिकारी, नगर ग्रामिण विभाग, अहमदनगर यांनी अपिलार्थींच्या माहिती अधिकाराखालील अर्जास त्यांचे पत्र दि. ११/०१/२०१० नुसार प्रथम प्रतिसाद देऊन, अपिलार्थी यांना आवश्यक ती माहिती पुरविली. अपिलार्थी यांनी, चुकीची व दिशाभूल करणारी माहिती दिली, असे नमूद करुन त्यांचा अर्ज दि.१५/०१/२०१० नुसार प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा अपर पोलिस अधीक्षक,

अहमदनगर यांच्या कडे अपील दाखल केले. अपिलीय अधिकारी तथा अपर पोलिस अधीक्षक, अहमदनगर यांनी या प्रकरणी दि.०४/०२/२०१० रोजी सुनावणी घेऊन, त्यांचे आदेश दि.०४/०२/२०१० नुसार अपील निकाली काढले. या निर्णयात असे नमूद केले आहे की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थींना दिनांक ११/०१/२०१० चे पत्रान्वये पुरविण्यात आलेल्या माहिती मध्ये नजर चुकीने गुन्हा रजिस्टर नंबर व साल चुकलेले होते. या आदेशात अपिलीय अधिकारी यांनी असे नमूद केले आहे की, जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय पोलिस अधिकारी, नगर ग्रामिण, अहमदनगर यांनी अपिलार्थी यांना त्यांच्या मूळ अर्जा प्रमाणे दुरुस्त माहिती आज पुरवावी व जन माहिती अधिकारी यांनी भविष्यात अशा प्रकारच्या चुका होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी. या अपिलाच्या निर्णयाने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि.१८/०२/२०१० नुसार आयोगाकडे दाखल केलेल्या द्वितीय अपिलामध्ये (दाखल दि.२२/२/२०१०) चुकीची व दिशाभूल करणारी माहिती आहे, तरी योग्य ती कारवाही करावी, असे नमूद केले आहे.

आज सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी गैरहजर आहेत. जन माहिती अधिकारी तथा विद्यमान सहाय्यक पोलिस अधीक्षक, नगर ग्रामिण, अहमदनगर यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थींना वेळेत माहिती दिली आहे. तथापि, माहिती देतांना तत्कालीन जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून नजर चुकीने गुन्हा रजिस्टर नंबर चुकीचे पुरविल्याचे दिसून आल्याने, चुकीची दुरुस्ती करून, अपिलार्थी यांना प्रथम सुनावणीच्या वेळेस समक्ष सुधारित माहिती दिली आहे. तसेच भविष्यात माहितीच्या अधिकार कायद्यांतर्गत माहिती देत असल्याने, ती काळजी पूर्वक व बरोबर दिली जात आहे, यांची खबरदारी घेण्याची सूचना जन माहिती अधिकारी यांना दिली आहे.

जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालीन उपविभागीय पोलिस अधिकारी, नगर ग्रामिण विभाग, अहमदनगर यांनी अपिलार्थींना माहिती देताना गुन्हा रजिस्टर नंबर चुकीचा कळविण्यामध्ये जी कसूर केलेली आहे. त्याबाबत त्यांना समज देण्यासाठी या निर्णयाची एक प्रत पोलिस अधीक्षक, अहमदनगर यांच्या कडे पाठवावी. आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थी यांना आवश्यक ती माहिती मिळालेली असल्याने, अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र. १२७/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२४-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री.अंतोन श्यामसुंदर गायकवाड
रा. नागापुर, बेथेल चर्च पाठीमागे, ता.नगर. जि.अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक पोलीस अधीक्षक, नगर ग्रामिण, अहमदनगर.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा अपर पोलिस अधीक्षक अहमदनगर. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ पोलिस अधीक्षक, अहमदनगर. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१२९
दिनांक २४-१२-२०१०

१ श्री.दत्तात्रय प्रभाकर शेकटकर ,रा.भराडगल्ली,नेहरु मार्केट : अपिलार्थी : उपस्थित
मागे, अहमदनगर.

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक मुख्य निर्धारक कर : प्रतिवादी : उपस्थित
संकलन अधिकारी, अहमदनगर महानगर पालिका,
अहमदनगर.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहा.आयुक्त (सा.) : उपस्थित
अहमदनगर महानगर पालिका, अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थी यांनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे
दिनांक १६/२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपीलार्थींनी माहिती अधिकार अधिनियम-२००५ अंतर्गत कलम ६(१) प्रमाणे त्यांचा अर्ज
दि.२/९/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक मुख्य निर्धारक कर संकलन अधिकारी,
अहमदनगर महानगरपालिका,अहमदनगर यांचेकडे अनधिकृत बांधकाम धारकांना घरपट्टी दुप्पट
केल्या संदर्भातील बांधकाम धारकांची यादी तसेच नेहरु मार्केट मधील गाळे धारकांकडून भाडे
वसुली ज्या आदेशान्वये स्थगित करण्यात आली, त्या आदेशाच्या प्रतीची मागणी केली आहे.
जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि.१/१०/२००९ नुसार, अपिलार्थींना प्रथम प्रतिसाद देऊन
माहिती दिली. तथापि, या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थींनी त्यांचा अर्ज दि.२७/१०/२००९
नुसार प्रथम अपील अधिकारी तथा उप आयुक्त (सा.), अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर
यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. यामध्ये मुद्दा क्र.१ ची माहिती तयार नाही, म्हणून दिली नाही.
तसेच मुद्दा क्र.२ व ३ ची माहिती मुदतीमध्ये दिलेली नाही, ही कारणे नमूद केलेली आहेत. प्रथम
अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांनी या प्रकरणी
दि.१२-११-२००९ रोजी सुनावणी घेवून आदेश पारित केले. या आदेशानुसार अपील अंशतः मान्य

करण्यात आले व असे आदेश दिले की, अपिलार्थींनी अपेक्षिलेल्या मुद्दा क्र.१ च्या माहितीबाबत प्रक्रिया पूर्ण झाल्यावर अर्जदारास माहिती विनामुल्य देण्यात यावी. तसेच माहिती अधिकारी यांनी विलंबाने माहिती दिली, याबाबत त्यांना लेखी सूचना देवून यापुढे दक्षता घेण्याबाबत आदेश दिले. या आदेशाने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेल्या अपील अर्जामध्ये मुद्दा क्रमांक १ मधील माहिती, प्रथम अपीलामध्ये आदेश होऊनही दिली नाही, असे अपीलाचे कारण नमूद केले आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, मुद्दा क्रमांक १ बाबतची माहिती समाधानकारक नाही. तसेच माहिती मुदतीत दिली नाही. जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक मुल्य निर्धारक कर संकलन अधिकारी, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दि.०१/१०/२००९ द्वारे माहिती दिली आहे आणि ती अपिलार्थी यांना दि. ०३/१०/२००९ रोजी प्राप्त झाली आहे. म्हणून अपिलार्थींना माहिती देण्यामध्ये दोन दिवसांचा विलंब झाल्याचे दिसून येते. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, मुद्दा क्रमांक १ मधील अपिलार्थींनी मागणी केलेली माहिती, म्हणजे ज्या मालमत्ता धारकाने अनधिकृत बांधकाम केले आहे व त्यामुळे ज्यांचेवर दुप्पटीने मालमत्ता कराची आकारणी केली आहे, अशा मालमत्ता धारकांची यादी अद्याप तयार झालेली नाही. त्यामुळे याबाबतची माहिती देता येत नाही. तथापि, माहिती तयार झाल्यानंतर ती अपिलार्थींना पुरविण्यात येईल.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच अपिलार्थी व जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तीवाद पाहता असे आढळून येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे कार्यालयात उपलब्ध असलेली माहिती अपिलार्थींना पुरवावयाची आहे आणि अपिलार्थी यांनी अपेक्षिलेली मुद्दा क्रमांक १ ची अनधिकृत बांधकामाची यादी तयार नसल्यामुळे, माहिती देता येत नाही. हे जन माहिती अधिकारी यांचे उत्तर स्विकारार्ह आहे. उपरोक्त विवेचनाच्या आधारे अपील निकाली काढण्यात येत असून, खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र. १२९/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२४-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. दत्तात्रय प्रभाकर शेकटकर, रा.भराडगल्ली, नेहरु मार्केट मागे, अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा प्रभाग अधिकारी व सहाय्यक मुल्य निर्धारक कर संकलन अधिकारी, अहमदनगर महानगरपालिका अहमदनगर.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (सा.) अहमदनगर महानगर पालिका,अहमदनगर.
- ४ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१३०
दिनांक २४-१२-२०१०

१ सौ. सुवर्णा दत्तात्रय शेकटकर, रा. भराडगल्ली, : अपिलार्थी : उपस्थित
अहमदनगर.

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
प्रसिध्दी अधिकारी, अहमदनगर महानगरपालिका,
अहमदनगर.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : सहा.आयक्त
उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका, उपस्थित
अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थी यांनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे
दिनांक १६/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम-२००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये जन
माहिती अधिकारी तथा प्रसिध्दी अधिकारी, महानगरपालिका, अहमदनगर यांच्याकडे, त्यांचा माहिती
अर्ज दि.२४/०९/२००९ नुसार नगररचनाकार यांनी प्रसिध्दी विभागा मार्फत माहिती अधिकारातील
कामकाजा बाबतच्या आज पर्यंत दिलेल्या नोटिसीच्या छायांकित प्रती तसेच त्यावर प्राप्त झालेल्या
खुलाश्याच्या छायांकित प्रती तसेच अतिक्रमण व इतर एकुण सहा मुद्द्यांबाबतची माहिती
मागितलेली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा प्रसिध्दी अधिकारी तथा समन्वय अधिकारी,
अहमदनगर महानगरपालिका, यांनी त्यांचे पत्र क्रमांक २०/१०/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना त्यांच्या
संबंधीत दोन मुद्द्यांची (मुद्दा क्र.१ व २ ची) माहिती पुरविली व मुद्दा क्रमांक ३, ५ व ६ बाबतची
माहिती नगर रचना विभागाशी संबंधीत असल्याचे व मुद्दा क्रमांक ४ बाबतची माहिती अतिक्रमण
विभागाशी संबंधीत असल्याचे कळविले. तसेच अपिलार्थींच्या अर्जाची प्रत त्यांचे पत्र
दि.२५/०९/२००९ अन्वये त्या विभागाकडे पाठविण्यात आल्याचे अपिलार्थींना कळविले. नगर रचना
विभागाकडील माहिती अधिकारी तथा नगर रचनाकार, अहमदनगर महानगरपालिका यांनी त्यांचे पत्र

दि.२३/१०/२००९ नुसार अपिलार्थी यांना त्यांच्या दिनांक २४/०९/२००९ च्या अर्जास प्रतिसाद देऊन मुद्दा क्रमांक ५ व ६ ची माहिती पुरविली. या पत्रासोबत मुद्दा क्र.३ व बाबतची, अतिक्रमण विभागाकडून प्राप्त झालेल्या माहितीची प्रत जोडून पाठविली आहे.

अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक २७/१०/२००९ नुसार उपायुक्त तथा अपिलीय अधिकारी, अहमदनगर महानगरपालिका यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. यामध्ये अपिलाची कारणे पुढील प्रमाणे नमूद केली आहेत, "प्रसिध्दी अधिकारी यांनी मुद्दा क्रमांक २ मधील माहिती अर्धवट दिली. तसेच नगररचनाकार, महानगरपालिका, अहमदनगर यांनी, मुद्दा क्रमांक ३ मधील माहिती दिलेली नाही, मुद्दा क्रमांक ४ मधील माहिती चुकीची दिली, मुद्दा क्रमांक ५ मधील माहिती अर्धवट दिली." प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त महानगरपालिका, अहमदनगर यांनी दि.१२/११/२००९ रोजी सुनावणी घेतली व अपील अंशतः मान्य करण्यात येत असल्याबाबतचे आदेश पारीत केले. या निर्णयामध्ये, अपिलार्थींनी जी अर्धवट, चुकीची माहिती दिली असे म्हटले आहे, त्याबाबतचा सविस्तर उहापोह केला आहे मुद्दा क्र.२ बाबत, राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ औरंगाबाद यांचेकडील अपील निर्णयानुसार, संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांचेवर शिस्तभंग कारवाई करणे विषयक जो प्रस्ताव ठेवण्यात आला, त्याची प्रत अपिलकारास दि.२०.१०.२००९ चे पत्रान्वये देण्यात आली आहे. त्यावर अद्याप कार्यवाही पूर्ण न झाल्याने त्या प्रती संबंधीतांना देण्यात आल्या नाहीत. सदर बाबत प्रक्रीया चालु आहे. मुद्दा क्र.३ बाबतची माहिती उशीरा पुरविण्यात आलेली आहे. अपिलाच्या आदेशात असे नमूद केले आहे की, मुद्दा क्रमांक २ बाबत आस्थापना विभागाने केलेल्या शिस्तभंगाबाबतची कार्यवाहीची प्रक्रीया पूर्ण झाल्यावर माहिती अपिलार्थींना देण्यात यावी. अतिक्रमण विभाग प्रमुख यांनी मुद्दा क्र.४ बाबत श्री.अशोक वसंत शेकटकर यांचे मंजूर नकाशापेक्षा केलेल्या जास्त बांधकामाबाबत काढलेल्या नोटीसीवर कार्यवाही करणेसाठी विलंब का झाला, याबाबतचा खुलासा सादर करावा. नगररचना विभागाने मुद्दा क्रमांक ५ बाबत श्री.अशोक वसंत शेकटकर यांचे जागेबाबत प्रत्यक्ष जागेवर जाऊन मोजमाप करून त्याची माहिती ७ दिवसात द्यावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असा युक्तीवाद केला की, मुद्दा क्रमांक २ ची अंतीम माहिती त्यांना अद्याप मिळालेली नाही. तसेच मुद्दा क्रमांक ४ ची माहिती चुकीची दिलेली आहे. तसेच मुद्दा क्र.४ बाबत त्यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, त्यांना असे कळविले आहे की,

न्यायालयाने रे.मु.नं.२७९/२००९ मध्ये दि.२८/०८/२००९ नुसार श्री.अशोक वसंत शेकटकर यांना दिनांक ०१/०२/२००८ रोजी जी नोटीस दिलेली आहे, त्या नोटीशीला तात्पुरती स्थगिती दिली आहे. परंतु उपायुक्त यांनी बांधकाम पाडण्याबाबत जे आदेश दिलेले आहेत, त्या आदेशाला न्यायालयाची स्थगिती नाही. त्यामुळे दिशाभूल करणारी माहिती दिली आहे.

सुनावणीच्या वेळेस जन माहिती अधिकारी आस्थापना शाखा यांनी असा खुलासा केला की, मुद्दा क्रमांक २ बाबत संबंधितांना कारणे दाखवा नोटिस दिली होती. त्यांच्याकडून खुलासा प्राप्त झाला असून आयुक्त यांनी या प्रकरणावर नुकताच निर्णय घेतला आहे. त्या निर्णयाची प्रत अपिलार्थींना आज देण्यात येत आहे. तथापि, आयुक्तांच्या निर्णयाचा दिनांक विचारला असता २०/०१/२०१० असा सागण्यात आला आहे. याचा अर्थ अकरा महिन्यांचा कालावधी लोटूनही आस्थापना विभागामार्फत या निर्णयाची माहिती अपिलार्थींना कळविण्यात आली नाही. त्यांनी प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्या आदेशाचे उल्लंघन केल्याचे दिसून येते. त्यावर आयुक्त महानगरपालिका, अहमदनगर यांना अशी शिफारस करण्यात येत आहे की, याबाबत त्यांनी विद्यमान माहिती अधिकारी, आस्थापना विभाग यांच्यावर यथोचित कारवाई करावी. मुद्दा क्रमांक ४ बाबत माहिती अधिकारी, अतिक्रमण विभाग यांनी असा खुलासा केला की, त्यांनी बांधकाम पाडणेसाठी दि.८.९.२००९ रोजी पोलिस बंदोबस्त मागविण्यात आला होता. पण रे.पु.नं.२७९/२००९ मध्ये न्यायालयाची स्थगिती असलेचे आदेशाबाबत अपिलार्थी यांना कळविले आहे. त्यांनी विलंबाबत पुढे असाही खुलासा केला की, सदर अनधिकृत बांधकामाबाबत कार्यवाही करण्यास त्यांचे विभागाकडे अपुरे मनुष्य बळ, तांत्रिक कर्मचाऱ्यांचा अभाव, या विभागाकडे असलेले इतर कामे, निवडणुक संबंधीचे कामे, यामुळे विलंब झाला आहे. अश्या प्रकारे त्यांनी, उपायुक्त यांनी प्रथम अपिलाच्या निर्णयानुसार जो खुलासा करण्यास सांगितले होते, तो दिलेला आहे. अर्थात हा खुलासा ही महानगरपालिकेची अंतर्गत बाब आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असाही खुलासा केला की, श्री.अशोक शेकटकर यांच्या बांधकाम पाडण्याबाबत कोर्टाची स्थगिती आहे. ती स्थगिती नोटीशीवर आहे की, उपायुक्त यांचे आदेशावर हा मुद्दा गौण आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, अपिलार्थी व जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तीवाद, यावरून असे दिसून येते की, मुद्दा क्रमांक २ हा राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ औरंगाबाद यांचेकडील अपील क्र.सीआर-२१ दिनांक २७/०७/२००९ च्या आदेशान्वये जन माहिती

अधिकारी यांच्यावर जी शिस्तभंगाची कार्यवाही आयुक्त, महानगरपालिका अहमदनगर यांनी केली आहे. त्याबाबतच्या छायांकित प्रतीबाबतचा आहे. अपिलार्थी यांनी ज्यावेळी अर्ज केला, त्यावेळेला उपायुक्त, महानगरपालिका, अहमदनगर यांनी माहिती अधिकारी तथा नगर रचनाकार, श्री.एस.डी.धोगडे यांच्यावर या प्रकरणी कारणे दाखवा नोटीस बजावून खुलासा मागितलेला आहे व या खुलासा मागविणाऱ्या पत्राची प्रत अपिलार्थी यांना विहित मुदतीत प्रसिध्दी अधिकारी, अहमदनगर महानगरपालिका यांचे पत्र क्रमांक दि.२०/१०/२००९ नुसार पुरविण्यात आली आहे. केन्द्रिय माहितीचा अधिकार अधिनियम-२००५ नुसार त्यावेळेस उपलब्ध कागदपत्रे अपिलार्थींना पुरविलेली आहेत. तसेच वर नमुद केल्याप्रमाणे या प्रकरणाचा अंतिम निर्णय मा.आयुक्तांनी दि.२०/०१/२०१० रोजी घेतल्याचे सांगितले. पण त्या अंतिम निर्णयाची प्रत अपिलार्थी यांना द्यावयाची राहून गेल्याचे आस्थापना शाखेच्या अधिकाऱ्यांनी मान्य केले आहे. त्यावेळेचे श्री.अशोक साळवे हे अधिकारी आहेत. त्यामुळे त्यांच्यावर कार्यवाही करणेबाबतचा उल्लेख वरील विवेचनात आलेला आहे. जन माहिती अधिकारी, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांना असे आदेशीत करण्यात येते की, मुद्दा क्र.२ बाबत आता कार्यवाही पूर्ण झाली असल्याने, शिस्तभंगाच्या कारवाई विषयीच्या अंतीम अहवालाची प्रत, अपिलार्थींना, हा आदेश प्राप्त होताच ८ दिवसांच्या आत विनाशुल्क रजिस्टर पोस्टाने पाठवावी. तसेच मुद्दा क्रमांक ४ अंतर्गत न्यायालयाची स्थगिती त्या एका विशिष्ट बांधकामाच्याबाबत आहे, बांधकाम का पाडण्यात येऊ नये या नोटीशीवर स्थगिती आहे की, बांधकाम पाडा या उपायुक्त यांच्या आदेशावर स्थगिती आहे, हे महत्वाचे नसून, न्यायालयाची स्थगिती ही त्या विशिष्ट (श्री.अशोक वसंत शेकटकर) यांच्या बांधकामावर आहे तथापि, न्यायालयाच्या आदेशाचा अन्वयार्थ काय आहे, ही बाब अतिक्रमण विभागाशी संबंधित व आयुक्त, महानगरपालिका यांचे अखत्यारितील आहे. अतिक्रमणाबाबत करावयाच्या कार्यवाहीसंबंधात अपिलार्थींची काही तक्रार असल्यास, ते स्वतंत्रपणे आयुक्त, महानगरपालिका यांचेकडे अर्ज करून शकतात. ही बाब आयोगाच्या कक्षेबाहेरची आहे. एकंदरीत मुद्दा क्रमांक ४ ची माहिती चुकीची दिली आहे, हे अपिलार्थींचे म्हणणे पटण्यासारखे नाही.

उपरोक्त विविचेनाच्या आधारे असे दिसून येते की, अपिलार्थींनी मूळ अर्जाप्रमाणे मागितलेली माहिती त्यांना प्राप्त झाली असल्याने, अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र.१३०/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२४-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ सौ. सुवर्णा दत्तात्रय शेकटकर, रा. भराडगल्ली, नेहरु मार्केट मागे, अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा प्रसिध्दी अधिकारी, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ आयुक्त, महानगरपालिका, अहमदनगर. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१३१

दिनांक २४-१२-२०१०

- १ सर्वश्री.दादा गुलाब देशमुख व प्रकाश खंडेराव तारळकर, : अपिलार्थी : उपस्थित
लोणी खुर्द, ता.राहाता, जि.अहमदनगर.

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
प्रथम लिपिक, आदिवासी सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
कळवण, जिल्हा नाशिक.

- २ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
उप कार्यकारी अभियंता, आदिवासी सार्वजनिक बांधकाम
विभाग कळवण, जिल्हा नाशिक.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थी यांनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे
दिनांक १६/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) अन्वये त्यांचा
अर्ज दि.७/१०/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा उप कार्यकारी अभियंता, आदिवासी
सार्वजनिक बांधकाम विभाग कळवण, जिल्हा-नाशिक यांचेकडे दि.१/४/२००८ ते ३०/९/२००९ या
कालावधीत मिळालेले अनुदान व झालेला खर्च, कार्यकारी अभियंता यांच्या दैनंदिनीच्या छायांकित
प्रती, मंजूर बिलांचे मोजमाप पुस्तकातील टक्केवारी तपासणीच्या संबंधीत पानांच्या छायांकित प्रती
वगैरे ९ मुद्द्यांची माहिती मागितली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने, अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज
दि.३०/११/२००९ अन्वये अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, आदिवासी सार्वजनिक
बांधकाम विभाग कळवण, जिल्हा-नाशिक यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. अपिलीय अधिकारी
तथा उप कार्यकारी अभियंता, आदिवासी सार्वजनिक बांधकाम विभाग, कळवण, ता.कळवण,
जिल्हा नाशिक यांनी दिनांक ५/१/२०१० रोजी सुनावणी घेऊन, त्यांचा आदेश दि.११/१/२०१० नुसार
अपिलार्थींनी मागितलेली माहिती दिनांक २५/१/२०१० पर्यंत त्यांना विनाशुल्क पुरवावी, असे
आदेशीत केले. अपिलाच्या निर्णयात असेही नमूद केले आहे की, मूळ अर्जाची प्रत, त्यांच्या

कार्यालयाचे पत्र दिनांक २२/१०/२००९ अन्वये सहायक अभियंता श्रेणी-१, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग क्रं.१, कळवण व सहायक अभियंता, श्रेणी-१, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग क्र.२, कळवण, जिल्हा-नाशिक यांना पृष्ठांकित करुन, त्या उपविभागाची माहिती कार्यकारी अभियंता, आदिवासी सार्वजनिक बांधकाम विभाग, कळवण, जिल्हा-नाशिक यांच्याकडे सादर करण्याबाबत सूचित केले आहे. तसेच या निर्णयात असेही नमूद आहे की, सदर उपविभागाकडून माहिती विहित वेळेत प्राप्त झाली नसल्यामुळे, विभागाची व उपविभागाची माहिती एकत्रित करुन संबंधीताना देता आली नाही. तसेच सदर कागदपत्रांच्या छायांकित प्रतींसाठी लागणाऱ्या खर्चाची विवरणपत्रे व रक्कम कळविता आलेली नाही.

आज सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी यांनी असे स्पष्ट केले आहे की, दिनांक ४ जून, २०१० रोजी कळवण येथे जाऊन त्यांना हवी असलेली माहिती समक्ष पाहिली, माहिती पाहून त्यांचे समाधान झाले व अपिलार्थींनी तसे पत्र माहिती अधिकारी यांना लिहून दिले आहे. तसेच सदरचे अपील निकाली काढावे, या मजकूराचा अर्ज अपिलार्थी यांनी दाखल केला आहे.

आयोगाकडे दाखल करण्यात आलेली कागदपत्रे, तसेच उपरोक्त विवेचन पाहता अपिलार्थी यांचे मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेल्या माहिती बाबत समाधान झाले असल्याने, अपील निकाली काढणेत येऊन, खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

प्रसंगावशात: असे नमूद करण्यात येते की, या जन माहिती अधिकारी म्हणून प्रथम लिपिक, आदिवासी सार्वजनिक बांधकाम विभाग कळवण, जिल्हा नाशिक हे उपस्थित होते. त्यांची जन माहिती अधिकारी म्हणून नेमणूक कार्यकारी अभियंता यांनी केल्याचे त्यांनी सांगितले. वास्तविक पाहता प्रथम लिपिक हे अधिकारी नाहीत. तसेच त्यांना इतरांशी (जनतेशी वा इतर कार्यालयाशी किंवा त्यांच्या अधिनस्त कार्यालयाशी) स्वतंत्रपणे पत्रव्यवहार करण्याचे अधिकार नाहीत. तसेच जेव्हा ते उप विभागाच्या सहाय्यक अभियंता वर्ग-१, उपविभागाकडून माहिती मागवितात तेव्हा ते उपविभागीय अभियंत्यांपेक्षा बऱ्याच खालच्या दर्जाचे असल्याने, माहिती प्राप्त करण्यास त्यांना बऱ्याच अडचणी येतात. तसेच ते स्वतंत्रपणे पत्रव्यवहार करू शकत नाहीत. नाशिक जिल्ह्याच्या इतर सार्वजनिक बांधकाम विभागामध्ये असे दिसून येते की, विभागातील उप कार्यकारी अभियंता हे जन माहिती अधिकारी आहेत व कार्यकारी अभियंता हे जन अपिलीय अधिकारी आहेत. सार्वजनिक बांधकाम, प्रादेशिक विभाग, नाशिक यांच्या अखत्यारितील सर्व विभागांमध्ये समानता असण्याच्या

दृष्टीने आदिवासी सार्वजनिक बांधकाम विभागाबाबत मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम, प्रादेशिक विभाग, नाशिक यांना अशी शिफारस करण्यात येते की, त्यांनी जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी घोषित करण्याबाबतचे सुधारित आदेश निर्गमित करावेत. सार्वजनिक बांधकाम विभागासाठी उपकार्यकारी अभियंता व अपिलीय अधिकारी म्हणून कार्यकारी अभियंता यांचे नेमणूकीचे आदेश निर्गमित करण्याबाबत, यापूर्वीही दोन-तीन प्रकरणी मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, नाशिक यांना शिफारस करण्यात आली आहे.

आदेश

१. अपील क्र.१३१/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२४-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ सर्वश्री. दादा गुलाब देशमुख व प्रकाश खंडेराव तारळकर, लोणी खुर्द, ता.राहाता, जि.अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उप कार्यकारी अभियंता आदिवासी सार्वजनिक बांधकाम विभाग कळवण, जिल्हा नाशिक यांना निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, आदिवासी सार्वजनिक बांधकाम विभाग कळवण, जिल्हा नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, नाशिक. यांना निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१३२
दिनांक २४-१२-२०१०

१ श्री.दादा गुलाब देशमुख व श्री.प्रकाश खंडेराव तारळकर, : अपिलार्थी : उपस्थित
लोणी खूद, ता.राहता, जिल्हा-अहमदनगर.

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : उपस्थित
उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग,
आंबेगाव (घोडेगाव), जि. पुणे.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : उपस्थित
कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (उत्तर),
पुणे-१.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद कार्यालयाकडे दिनांक १६/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार त्यांचा अर्ज दि.९/१२/२००९ अन्वये जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उप विभाग, आंबेगाव (घोडेगाव), जिल्हा-पुणे यांच्याकडून दि.१/४/२००८ ते दि.३०/१०/२००९ या कालावधीतील उप विभागाच्या अखत्यारितील कोणकोणत्या डांबरी रस्त्यावरील खडे भरण्यात आले व त्यावर झालेला खर्च, कोणकोणत्या डांबरी रस्त्यावर साईडपट्ट्या भरण्यात आल्या, वगैरे ५ मुद्द्यांवर माहिती मागितली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता श्रेणी-१, सार्वजनिक बांधकाम उप विभाग, घोडेगाव, ता.आंबेगाव, जि.पुणे यांनी त्यांचे पत्र दि.२९/१२/२००९ नुसार प्रथम प्रतिसाद देवून, अपिलार्थी यांना ५ मुद्द्यांवरची माहिती पुरविली. अपिलार्थी यांनी, या उत्तराने समाधान न झाल्याने त्यांनी त्यांचा अर्ज दि.१४/१/२०१० नुसार अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (उत्तर), पुणे-१ यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. या अपिलामध्ये त्यांनी असे नमूद केले की, मुद्दा क्र.१ ची

माहिती अपूर्ण दिली आहे व मुद्दा क्र.३ व ४ बाबींची माहिती नाकारली आहे. अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (उत्तर) विभाग, पुणे-१ यांनी दि.२/२/२०१० रोजी सुनावणी घेऊन, त्यांचे आदेश दि.५/२/२०१० नुसार पारीत केले. अपिलार्थी यांना उपलब्ध असलेली माहिती देण्यात आली असल्याने, अपिलार्थी यांचे, अपूर्ण माहिती दिली किंवा माहिती नाकारली, हे म्हणणे उचित वाटत नाही,असे नमूद करुन अपील निकाली काढले आहे. या आदेशाने समाधान न झाल्याने, पुन्हा मुद्दा क्र.१ ची अपूर्ण माहिती दिली व मुद्दा क्र.३ व ४ ची माहिती नाकारली, अशी कारणे आयोगाकडे कलम १९(३) खालील द्वितीय अपिलात नमूद केले आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांनी असे स्पष्ट केले की, त्यांना दि.१९/२/२०१० रोजी उप विभागामध्ये हजर राहून, समक्ष माहिती पाहिजे आहे व या प्रित्यर्थ त्यांनी आयोगास उद्देशून लिहीलेले त्यांचे दि.२४/१२/२०१० रोजीचे पत्र दाखल केले. या पत्रामध्ये त्यांना हवी असलेली माहिती त्यांनी समक्ष पाहिली असून, सदरचे अपील निकाली काढावे, असे लिहून दिले आहे.

आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेली कागदपत्रे व उपरोक्त विवेचन पाहता, तसेच अपिलार्थी यांनी त्यांचे अपील निकाली काढण्याबाबत समक्ष उपस्थित राहून लिहून दिले असल्याने, अपील निकाली काढण्यात येऊन, खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहे.

आदेश

१. अपील क्र. १३२/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२४-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री.दादा गुलाब देशमुख व श्री. प्रकाश खंडेराव तारळकर, लोणी खूर्द, ता. राहता, जिल्हा अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, आंबेगांव (घोडेगांव) जि. पुणे. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (उत्तर), पुणे-१. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१३३
दिनांक २४-१२-२०१०

१ श्री.गोकूळ त्रिंबक शिंदे, लोणीखुर्द, ता.राहाता, : अपिलार्थी : अनुपस्थित
जि.अहमदनगर.

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी : अनुपस्थित
उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग,
शिरूर, जि. पुणे.
२ जन अपिलीय अधिकारी तथा : अनुपस्थित
कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पूर्व),
पुणे-१.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थींनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १६/०२/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम-२००५ अंतर्गत कलम ६(१) नुसार जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, शिरूर, जि.पुणे यांच्याकडून, त्यांचा अर्ज दि.१०/१०/२००९ नुसार, दि.१/४/२००८ ते दि.३१/९/२००९ या कालावधीतील देयकांची रक्कम, मोजमाप पुस्तकांच्या छायांकित प्रती, मंजूर अंदाजपत्रकांच्या छायांकित प्रती, मंजूर देयकांच्या छायांकित प्रती वगैरे १० मुद्द्यांवर माहिती मागितली आहे. जन माहिती अधिकारी तथा सहायक अभियंता श्रेणी-१, सार्वजनिक बांधकाम, उपविभाग, शिरूर यांना त्यांचे पत्र दि.२७/१०/२००९ नुसार प्रथम प्रतिसाद देवून, अपिलार्थींना असे कळविले की, त्यांनी मागितलेली माहिती विस्तृत प्रमाणात असल्यामुळे, माहिती अधिकार अधिनियम-२००५ कलम ७(९) नुसार विशिष्ट प्रकारची माहिती मागविली असता, वेळीच उपलब्ध करून देता आली असती. तरी अपिलार्थींनी उप विभागात उपस्थित रहावे, मागणी केल्याप्रमाणे दस्तऐवज पडताळणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात येतील. तसेच आवश्यक असणाऱ्या अभिलेख्यांच्या छायांकित प्रती सःशुल्क देण्यात येतील. या उत्तराने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थी यांनी, त्यांचा अर्ज दि.३०/११/२००९

अन्वये अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पूर्व), जिल्हा-पुणे यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पूर्व) पुणे-१ यांनी दिनांक ३१/१२/२००९ रोजी सुनावणी घेऊन पत्र दि.२/१/२०१० नुसार आदेश पारीत केले. या निर्णयात असे नमूद केले आहे की, या प्रकरणी माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक अभियंता श्रेणी-१, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, शिरूर यांनी त्यांचे पत्र दि. २७/१०/२००९ अन्वये अर्जदारास कळविले की, सदरची माहिती विस्तृत प्रमाणात असल्याने दस्तऐवजांची समक्ष पडताळणी केल्यानंतर त्यांना दस्तऐवजांच्या हव्या असलेल्या छायांकित प्रती सःशुल्क देण्यात येतील. अपिलीय अधिकारी यांनी असे आदेश दिले की, माहिती अधिकारी यांचे बरोबर पूर्व वेळ निश्चित करून सदर दिवशी कार्यालयात समक्ष उपस्थित राहून माहितीच्या दस्तऐवजांची पाहणी करावी. अर्जदारास पाहीजे असलेल्या दस्तऐवजांच्या प्रतींच्या छायांकित प्रती त्यास सःशुल्क उपलब्ध करून देण्यात येतील. या आदेशाने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थींनी आयोगाकडे दाखल केलेल्या अपिलात असे नमूद केले आहे की, माहिती अधिकारी यांनी काहीतरी न पटणारे थातूर-मातूर कारणे देवून, माहिती नाकारली आहे. अपिलीय अधिकारी यांनी माहिती देण्याकामी योग्य ती कार्यवाही केली नाही. तरी माहिती अधिकाऱ्यावर शास्ती लावून, त्यांच्यावर कारवाई करावी.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी, जन माहिती अधिकारी, जन अपिलीय अधिकारी हे सर्व अनुपस्थित आहेत. तथापि, आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की, अपिलार्थी यांनी दि.१०/१०/२००९ रोजीच्या मूळ अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि.२७/१०/२००९ नुसार विहित मुदतीत प्रतिसाद दिला आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी, माहिती विस्तृत स्वरूपात असल्याने, माहितीचे अवलोकन करण्यासाठी उपस्थित राहण्याबाबत कळवून सुध्दा अपिलार्थी कार्यालयात उपस्थित राहिले नाहीत. अपिलार्थी यांनी मूळ अर्जानुसार मागितलेल्या माहितीतील मुद्दे पाहिले असता, असे दिसून येते की, मागितलेली माहिती व्यापक प्रमाणात आहे, काही मुद्द्यांवरिल माहिती तयार करून द्यावयाची आहे. काही मुद्द्यांमध्ये कोणत्याही विशिष्ट बाबींची माहिती मागितलेली नाही. अपिलार्थींनी मागणी केलेली माहिती व्यापक प्रमाणात असल्याने, जन माहिती अधिकारी यांनी माहितीच्या अवलोकनासाठी अपिलार्थींना कार्यालयात बोलावण्याची जी कार्यवाही केली आहे, ती योग्य दिसून येते. जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती

देण्यास टाळाटाळ केल्याचे दिसून येत नाही. तसेच हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ३० दिवसांच्या आत जन माहिती अधिकारी यांनी, अपिलार्थींना मूळ अर्जानुसार मागितलेली माहिती अवलोकनासाठी उपलब्ध करून द्यावी व अवलोकनानंतर त्यांनी मागितलेल्या कागदपत्रांच्या झेरॉक्स प्रती त्यांना सःशुल्क पुरविण्यात याव्यात. उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर सदरचे आयोगाकडे दाखल केलेले अपील निकाली काढण्यात येऊन, खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र. १३३/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

२४-१२-२०१०

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रत,

- १ श्री.गोकूळ त्रिंबक शिंदे, लोणीखुर्द, ता.राहाता, जि.अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, शिरूर, जि. पुणे. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पूर्व), पुणे-१. यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.